

2023/0234(COD)

31.10.2023

PROJEKT OPINII

Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi

dla Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego
i Bezpieczeństwa Żywności

w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady
zmieniającej dyrektywę 2008/98/WE w sprawie odpadów
(COM(2023)420 – C9-0233/2023 – 2023/0234(COD))

Sprawozdawczyni komisji opiniodawczej: Clara Aguilera

PA_Legam

ZWIĘZŁE UZASADNIENIE

Sprawozdawczyni z zadowoleniem przyjmuje zaproponowany przez Komisję przegląd dyrektywy ramowej w sprawie odpadów. Służy on zmniejszeniu wpływu systemów żywnościowych związanych z wytwarzaniem odpadów żywnościowych na środowisko i klimat oraz ustanowieniu prawnie wiążących celów w zakresie ograniczania marnotrawienia żywności dla państw członkowskich do 2030 r.

Marnotrawienie żywności wynika z „nieefektywności” łańcucha żywnościowego. Niesie za sobą skutki gospodarcze, społeczne i środowiskowe, ponieważ w jego wyniku idzie na marne także praca rolników i hodowców wykonywana przy produkcji żywności oraz zużyte zasoby naturalne. Według dwóch dostępnych szacunków (z 2012 i 2022 r.) w UE marnuje się od 88 do 153,5 mln ton żywności rocznie. Związane z tym koszty wynoszą 143 mld EUR rocznie. Ta ilość marnowanej żywności odpowiada około 227 mln ton CO₂, czyli około 6 % całkowitych emisji w UE.

Parlament Europejski konsekwentnie wspiera ograniczanie marnotrawienia żywności. Zmniejszanie strat i marnotrawienia żywności stanowi integralną część unijnej strategii „od pola do stołu” z 2020 r. na rzecz sprawiedliwego, zdrowego i przyjaznego dla środowiska systemu żywnościowego.

Oczekuje się, że wyznaczenie konkretnych celów skłoni każde państwo członkowskie do podjęcia ambitnych kroków dostosowanych do jego konkretnej sytuacji, zintensyfikowania wysiłków i zwiększenia skali skutecznych strategii. Jednocześnie państwa członkowskie będą miały pełną elastyczność w wyborze środków zaproponowanych w ramach przeglądu ich programów zapobiegania powstawaniu odpadów żywności z myślą o osiągnięciu celów dotyczących ograniczania.

Sprawozdawczyni komisji opiniodawczej Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi wyraża zadowolenie, że z celów tych wyłączono sektor pierwotny. Apeluje o zachęcanie państw członkowskich, by skupiały się w większym stopniu na edukacji na rzecz zapobiegania marnotrawieniu żywności.

Biorąc pod uwagę, że 2020 jest pierwszym rokiem, za który dostępne są dane dotyczące marnotrawienia żywności przez państwa członkowskie, ponieważ wcześniej nie było obowiązku pomiaru, sprawozdawczyni zgadza się, by 2020 był rokiem referencyjnym, jak określono we wniosku.

Sprawozdawczyni uważa proponowane cele za rozsądne. Proponuje jednak, aby cel 30 % stosowano oddzielnie do każdego z etapów łańcucha żywnościowego, o których mowa w art. 9a ust. 4 lit. f), co pozwoli sprawiedliwie rozłożyć odpowiedzialność oraz postępy na każdym z tych etapów.

POPRAWKI

Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi zwraca się do Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności, jako komisji przedmiotowo właściwej, o wzięcie pod uwagę, co następuje:

Poprawka 1

Wniosek dotyczący dyrektywy Motyw 3

Tekst proponowany przez Komisję

(3) Mając na uwadze negatywne skutki powstawania odpadów żywności, państwa członkowskie zobowiązały się do podjęcia działań wspierających zapobieganie powstawaniu odpadów żywności i ograniczenie ich powstawania zgodnie z Agendą na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030, przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych (ONZ) w dniu 25 września 2015 r., a w szczególności z jej celem dotyczącym zmniejszenia o połowę globalnej ilości odpadów żywności na mieszkańca na poziomie detalicznym i konsumenckim oraz zmniejszenia strat żywności w łańcuchach produkcji i dostaw, w tym pozbiornych strat, do 2030 r. Środki te miały na celu zapobieganie powstawaniu odpadów żywności i zmniejszenie ich wytwarzania w produkcji podstawowej, przetwórstwie i produkcji, w sprzedaży detalicznej i innej dystrybucji żywności, w restauracjach i usługach gastronomicznych oraz w gospodarstwach domowych.

Poprawka

(3) Mając na uwadze negatywne skutki **społeczne, gospodarcze i środowiskowe** powstawania odpadów żywności, państwa członkowskie zobowiązały się do podjęcia działań wspierających zapobieganie powstawaniu odpadów żywności i ograniczenie ich powstawania zgodnie z Agendą na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030, przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych (ONZ) w dniu 25 września 2015 r., a w szczególności z jej celem dotyczącym zmniejszenia o połowę globalnej ilości odpadów żywności na mieszkańca na poziomie detalicznym i konsumenckim oraz zmniejszenia strat żywności w łańcuchach produkcji i dostaw, w tym pozbiornych strat, do 2030 r. Środki te miały na celu zapobieganie powstawaniu odpadów żywności i zmniejszenie ich wytwarzania w produkcji podstawowej, przetwórstwie i produkcji, w sprzedaży detalicznej i innej dystrybucji żywności, w restauracjach i usługach gastronomicznych oraz w gospodarstwach domowych.

Or. es

Poprawka 2

Wniosek dotyczący dyrektywy Motyw 7

Tekst proponowany przez Komisję

(7) Państwa członkowskie **do pewnego stopnia** opracowały materiały i przeprowadziły kampanie mające na celu zapobieganie powstawaniu odpadów żywności skierowane do konsumentów i podmiotów prowadzących

Poprawka

(7) Państwa członkowskie opracowały materiały i przeprowadziły kampanie mające na celu zapobieganie powstawaniu odpadów żywności skierowane do konsumentów i podmiotów prowadzących przedsiębiorstwa spożywcze; koncentrują

przedsiębiorstwa spożywcze; koncentrują się one jednak głównie na podnoszeniu świadomości, a nie na wywoływaniu zmian zachowań. Aby osiągnąć pełny potencjał w zakresie ograniczania powstawania odpadów żywności i zapewnić postęp na przestrzeni czasu, należy opracować interwencje na rzecz zmiany zachowań, dostosowane do konkretnych sytuacji i potrzeb w państwach członkowskich oraz w pełni zintegrowane z krajowymi programami zapobiegania powstawaniu odpadów żywności. Należy również zwrócić uwagę na regionalne rozwiązania oparte na obiegu zamkniętym, w tym partnerstwa publiczno-prywatne i zaangażowanie obywateli, a także dostosowanie do konkretnych potrzeb regionalnych, takich jak regiony najbardziej oddalone lub wyspy.

się one jednak głównie na podnoszeniu świadomości, a nie na wywoływaniu zmian zachowań. Aby osiągnąć pełny potencjał w zakresie ograniczania powstawania odpadów żywności i zapewnić postęp na przestrzeni czasu, należy opracować interwencje na rzecz zmiany zachowań, **rozpoczynające się od działań w szkołach**, dostosowane do konkretnych sytuacji i potrzeb w państwach członkowskich oraz w pełni zintegrowane z krajowymi programami zapobiegania powstawaniu odpadów żywności. Należy również zwrócić uwagę na regionalne **i lokalne** rozwiązania oparte na obiegu zamkniętym, w tym partnerstwa publiczno-prywatne i zaangażowanie obywateli, a także dostosowanie do konkretnych potrzeb regionalnych, takich jak regiony najbardziej oddalone lub wyspy.

Or. es

Poprawka 3

Wniosek dotyczący dyrektywy Motyw 11

Tekst proponowany przez Komisję

(11) Aby ograniczyć powstawanie odpadów żywności na etapie produkcji i konsumpcji, konieczne jest zastosowanie różnych podejść i środków oraz zaangażowanie różnych grup zainteresowanych stron. W związku z tym należy zaproponować jeden cel w odniesieniu do etapu przetwórstwa i produkcji oraz drugi w odniesieniu do sprzedaży detalicznej i innej dystrybucji żywności, restauracji i usług gastronomicznych oraz gospodarstw domowych.

Poprawka

(11) Aby ograniczyć powstawanie odpadów żywności na etapie produkcji i konsumpcji, konieczne jest zastosowanie różnych podejść i środków oraz zaangażowanie różnych grup zainteresowanych stron. W związku z tym należy zaproponować jeden cel w odniesieniu do etapu przetwórstwa i produkcji oraz drugi, **realizowany indywidualnie w każdym ogniwie**, w odniesieniu do sprzedaży detalicznej i innej dystrybucji żywności, restauracji i usług gastronomicznych oraz gospodarstw domowych.

Or. es

Poprawka 4

Wniosek dotyczący dyrektywy Motyw 12

Tekst proponowany przez Komisję

(12) *Mając na uwadze współzależność między etapami dystrybucji i konsumpcji w łańcuchu dostaw żywności, w szczególności wpływ praktyk detalicznych na zachowania konsumentów oraz związek między konsumpcją żywności w domu i poza domem, zaleca się ustanowienie jednego wspólnego celu dla tych etapów łańcucha dostaw żywności. Ustanowienie oddzielnych celów dla każdego z tych etapów spowodowałoby niepotrzebną złożoność i ograniczyłoby elastyczność państw członkowskich w koncentrowaniu się na ich konkretnych obszarach zainteresowania. Aby uniknąć sytuacji, w której wspólny cel spowoduje nadmierne obciążenie po stronie niektórych operatorów, państwom członkowskim będzie się zalecać uwzględnienie zasady proporcjonalności przy ustalaniu środków służących osiągnięciu tego wspólnego celu.*

Poprawka

(12) *Mimo współzależności między etapami dystrybucji i konsumpcji w łańcuchu dostaw żywności, w szczególności mimo wpływu praktyk detalicznych na zachowania konsumentów oraz związku między konsumpcją żywności w domu i poza domem, zaleca się, by cel dotyczący ograniczania był realizowany indywidualnie na każdym z tych etapów łańcucha dostaw żywności. Ustanowienie oddzielnych celów dla każdego etapu zapewni sprawiedliwy i realistyczny podział odpowiedzialności i rozliczalności na każdym z nich.*

Or. es

Poprawka 5

Wniosek dotyczący dyrektywy Motyw 13

Tekst proponowany przez Komisję

(13) Zmiany demograficzne mają znaczący wpływ na ilość spożywanej żywności i wytwarzanych odpadów żywności. Dlatego też *wspólny cel* dotyczący ograniczenia powstawania odpadów żywności, *mający* zastosowanie do sprzedaży detalicznej i innej dystrybucji żywności, restauracji i usług gastronomicznych oraz gospodarstw domowych, *powinien być wyrażony* jako

Poprawka

(13) Zmiany demograficzne mają znaczący wpływ na ilość spożywanej żywności i wytwarzanych odpadów żywności. Dlatego też *cele indywidualne dotyczące* ograniczenia powstawania odpadów żywności, *mające* zastosowanie *odpowiednio* do sprzedaży detalicznej i innej dystrybucji żywności, restauracji i usług gastronomicznych oraz gospodarstw domowych, *powinny być wyrażone* jako

procentowa zmiana poziomów odpadów żywności na mieszkańca, aby uwzględnić przyrost ludności.

procentowa zmiana poziomów odpadów żywności na mieszkańca, aby uwzględnić przyrost ludności.

Or. es

Poprawka 6

Wniosek dotyczący dyrektywy

Motyw 33

Tekst proponowany przez Komisję

(33) Aby państwa członkowskie mogły osiągnąć cele określone w niniejszej dyrektywie, powinny one dokonać przeglądu swoich programów zapobiegania powstawaniu odpadów żywności w celu uwzględnienia nowych środków, angażujących wielu partnerów z sektora publicznego i prywatnego, z uwzględnieniem skoordynowanych działań dostosowanych tak, aby rozwiązać problemy w konkretnych newralgicznych obszarach, a także postaw i zachowań, które prowadzą do powstawania odpadów żywności. Podczas przygotowywania tych programów państwa członkowskie mogłyby czerpać inspirację z zaleceń opracowanych przez panel obywatelski ds. marnowania żywności.

Poprawka

(33) Aby państwa członkowskie mogły osiągnąć cele określone w niniejszej dyrektywie, powinny one dokonać przeglądu swoich programów zapobiegania powstawaniu odpadów żywności w celu uwzględnienia nowych środków, angażujących wielu partnerów z sektora publicznego i prywatnego, z uwzględnieniem skoordynowanych działań dostosowanych tak, aby rozwiązać problemy w konkretnych newralgicznych obszarach, a także postaw i zachowań, które prowadzą do powstawania odpadów żywności. Podczas przygotowywania tych programów państwa członkowskie mogłyby czerpać inspirację z zaleceń opracowanych przez panel obywatelski ds. marnowania żywności ***i podkreślać kluczową rolę, jaką mogą odegrać organizacje konsumenckie, które prowadzą kampanie uświadamiające i informacyjne, by walczyć z marnowaniem żywności.***

Or. es

Poprawka 7

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 1 – akapit 1 – punkt 4

Dyrektywa 2008/98/WE

Artykuł 9a – litera da (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

da) wspieranie innowacji w dziedzinie opakowań żywności z uwagi na ich kluczową rolę dla zapobiegania powstawaniu odpadów w łańcuchu wartości żywności oraz dla bezpieczeństwa żywności;

Or. es

Uzasadnienie

Brzmienie tekstu powinno zachęcać państwa członkowskie, by przyjmowały środki wspierające innowacje w zakresie opakowań, a jednocześnie podkreślać znaczenie opakowań dla zapobiegania marnotrawieniu żywności, jej bezpieczeństwa i transportu w dobrym stanie oraz wydłużania okresu przydatności do spożycia.

Poprawka 8

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 1 – akapit 1 – punkt 4

Dyrektywa 2008/98/WE

Artykuł 9a – litera db (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

db) wspieranie współpracy między wszystkimi podmiotami w łańcuchu dostaw żywności, która służy określeniu, jakie narzędzia umożliwią lepszą równowagę między produkcją a popytem.

Or. es

Uzasadnienie

Zbadanie sposobów osiągnięcia jak najlepszej równowagi między produkcją żywności a popytem na nią w całym łańcuchu dostaw żywności pomogłoby ograniczyć ryzyko marnotrawienia żywności. Narzędzia, które temu posłużą, można by wypracować w drodze współpracy (tj. projekty, badania) między różnymi podmiotami w łańcuchu.

Poprawka 9

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 1 – akapit 1 – punkt 4

Dyrektywa 2008/98/WE
Artykuł 7 a – ustęp 1 – akapit 2a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Państwa członkowskie zapewniają udział zainteresowanych stron, sektora prywatnego i organizacji konsumenckich w opracowaniu odpowiednio dostosowanych programów opartych na potrzebach związanych z zapobieganiem marnotrawieniu żywności. Szczególną uwagę należy również zwrócić na opracowanie i wdrożenie skutecznych programów edukowania konsumentów, ze szczególnym naciskiem na szerzenie wiedzy wśród młodzieży poprzez zajęcia w szkołach podstawowych i średnich.

Or. es

Poprawka 10

**Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 1 – akapit 1 – punkt 4
Dyrektywa 2008/98/WE
Artykuł 9a– ustęp 3a (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

3a. Komisja ułatwia zharmonizowany pomiar marnotrawienia żywności, wydając odpowiednie wytyczne, aby pomóc podmiotom w łańcuchu dostaw oraz organom państw członkowskich systematycznie interpretować dane dotyczące marnotrawienia żywności i wymogów sprawozdawczych.

Or. es

Uzasadnienie

Potrzebne są wytyczne Komisji, które pomogą zharmonizować sprawozdawczość na temat marnotrawienia żywności w państwach członkowskich i poprawić jej jakość.

Poprawka 11

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 1 – akapit 1 – punkt 4

Dyrektywa 2008/98/WE

Artykuł 9a – ustęp 4 – litera f

Tekst proponowany przez Komisję

b) ograniczenie powstawania odpadów żywności na mieszkańca, **łącznie w sprzedaży detalicznej i innej dystrybucji żywności, w restauracjach i usługach gastronomicznych oraz w gospodarstwach domowych**, o 30 % w porównaniu z ilością wytworzoną w 2020 r.

Poprawka

b) ograniczenie powstawania odpadów żywności na mieszkańca o 30 % w porównaniu z ilością wytworzoną w 2020 r., **przy czym odsetek ten stosuje się do każdego z następujących etapów łańcucha żywnościowego: sprzedaż detaliczna i inna dystrybucja żywności, restauracje i usługi gastronomiczne oraz gospodarstwa domowe.**

Or. es

Uzasadnienie

Ponad połowę żywności marnotrawią gospodarstwa domowe. Ustalenie jednego celu dla trzech różnych etapów nie zapewnia sprawiedliwego podziału odpowiedzialności i pracy, jaką należy wykonać na każdym z nich, aby poczynić postępy w ograniczaniu marnotrawienia żywności.

Poprawka 12

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 1 – akapit 1 – punkt 4

2008/98/WE

Artykuł 9a – ustęp 5

Tekst proponowany przez Komisję

5. W przypadku gdy państwo członkowskie może dostarczyć dane za rok referencyjny poprzedzający 2020 r., które zgromadzono przy użyciu metod porównywalnych z metodą i minimalnymi wymaganiami jakościowymi dla jednolitego pomiaru poziomów odpadów żywności określonymi w decyzji delegowanej Komisji (UE) 2019/1597, można wykorzystać wcześniejszy rok referencyjny. Państwo członkowskie

Poprawka

5. W przypadku gdy państwo członkowskie może dostarczyć dane za rok referencyjny poprzedzający 2020 r., które zgromadzono przy użyciu metod porównywalnych z metodą i minimalnymi wymaganiami jakościowymi dla jednolitego pomiaru poziomów odpadów żywności określonymi w decyzji delegowanej Komisji (UE) 2019/1597, można wykorzystać wcześniejszy rok referencyjny. Państwo członkowskie

powiadamia Komisję i pozostałe państwa członkowskie o zamiarze wykorzystania wcześniejszego roku referencyjnego w ciągu **18** miesięcy od wejścia w życie niniejszej dyrektywy oraz przekazuje Komisji dane i metody pomiaru wykorzystane do ich zgromadzenia.

powiadamia Komisję i pozostałe państwa członkowskie o zamiarze wykorzystania wcześniejszego roku referencyjnego w ciągu **12** miesięcy od wejścia w życie niniejszej dyrektywy oraz przekazuje Komisji dane i metody pomiaru wykorzystane do ich zgromadzenia.

Or. es

Poprawka 13

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 1 – akapit 1 – punkt 4
2008/98/WE
Artykuł 9a – ustęp 7

Tekst proponowany przez Komisję

7. Do dnia 31 grudnia 2027 r. Komisja dokona przeglądu celów, które należy osiągnąć do 2030 r., określonych w ust. 4, aby w stosownych przypadkach zmodyfikować lub rozszerzyć je na inne etapy łańcucha dostaw żywności oraz rozważyć ustanowienie nowych celów na okres po 2030 r. W tym celu Komisja przedstawi Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie, **któremu w stosownym przypadku towarzyszy wniosek ustawodawczy.**

Poprawka

7. Do dnia 31 grudnia 2027 r. Komisja dokona przeglądu celów, które należy osiągnąć do 2030 r., określonych w ust. 4, aby w stosownych przypadkach zmodyfikować lub rozszerzyć je na inne etapy łańcucha dostaw żywności oraz rozważyć ustanowienie nowych celów na okres po 2030 r. W tym celu Komisja przedstawi Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie.

Or. es